

'Regisseursrol voor verwerkende industrie in biologische landbouw'

interview

'We zitten met onze neus bovenop een systeeminnovatie in de landbouw en niemand schenkt er aandacht aan. Sterker nog, de stroming wordt zelfs vaak de grond in gepraat, zeker vanuit de politiek.' Harm Evert Waalkens, Tweede-Kamerlid voor de PvdA en eigenaar van een biologisch melkveebedrijf, heeft het over de biologische land- en tuinbouw. Waar mogelijk probeert hij duidelijk te maken dat biologische land- en tuinbouw hét antwoord is op de vele problemen in de landbouw.

Als de katalysator achter het biologisch landbouwonderzoek is Waalkens een bekende bij Wageningen UR. Op zijn initiatief nam de Tweede Kamer in 1999 de motie aan dat in 2008 tien procent van het LNV-onderzoeksbudget voor Wageningen UR besteed moet worden aan biologische landbouw. In 2003 is dat percentage al gehaald.

Waarom ziet u de biologische landbouw als systeeminnovatie?

'Vanuit de gangbare landbouw en gangbaar onderzoek zijn we steeds bezig geweest de afzonderlijke bedrijfsonderdelen als opbrengst, bemesting of fokkerij te optimaliseren. Iedere keer een beetje beter. De volgende stap is optimalisering in integraal bedrijfsverband. Biologische landbouw heeft van zichzelf al zo'n integraal concept. Dat gaat uit van het bedrijf als geheel en in de keten, en bekijkt vervolgens hoe je op onderdelen verbeteringen kunt aanbrengen. Dat is systeeminnovatie.'

Nu stagneert die systeeminnovatie. De sector groeit nauwelijks.

'De biologische landbouw groeit wel, alleen wat minder hard dan gehoopt. Laat je daardoor niet ontmoedigen. Het heeft deels te maken met de economische recessie en het grote prijsverschil tussen gangbaar en biologisch. Maar toch zie je de sector groeien, tegen de verdrukking in. Zij heeft een intrinsieke kracht, een kracht uit zichzelf.'

Wie gelooft er nog in de doelstelling van tien procent biologisch landbouwareaal in 2010?

'De minister heeft tien procent gezegd. Met minder nemen we geen genoegen. Al klopt het wel dat we door die doelstelling in het defensief

worden gedrongen. We moeten altijd verklaren waarom we het niet zullen halen. Maar het noemen van zo'n getal is wel nodig, je moet doelen hebben voor je ambities.'

Omdat het prijsverschil tussen gangbare en biologische producten groot is, hoor je geregeld dat er een tussensegment moet komen. 'Dat domme gewauwel over een tussensegment. Ga de intrinsieke kracht van de biologische landbouw niet ontcrachten. Weet je wat het is? De biologische landbouw is een emancipatiebeweging met onvoldoende kritische massa in de markt. Daarom moet de minister de kennisvermeerdering een geweldige duw vooruit geven. Er is onderzoek nodig naar kostprijzen, de afstand tot de gangbare landbouw of de betekenis van de biologische landbouw voor de sociale cohesie van het platteland. Niet alleen bèta-onderzoek, maar vooral ook gamma. En er is behoefte aan regie. De schakels in de keten moeten beter in elkaar gaan passen. Primair moet de verwerkende industrie uit de grote sectoren de regisseursrol gaan vervullen. Niet zozeer de boeren als wel de grote concerns moeten de omslag maken en zorgen voor de omschakeling in de raden van bestuur.'

En de politiek?

Waalkens zucht: 'De politieke steun is helaas gering. Soms zien we een kleine vooruitgang. De kantine van de Tweede Kamer bijvoorbeeld gaat steeds meer over op biologische producten. Toch blijkt het moeilijk dit goede voorbeeld uit te dragen. Mijn collega van de VVD zegt dat hij zelf wil kiezen of hij biologisch of gangbaar eet.'

Harm Evert Waalkens: 'De verwerkende industrie uit de grote sectoren als suiker en zuivel moeten een regisseursrol gaan vervullen in de biologische landbouw'